

บทที่ 4

วิเคราะห์การชันสูตรพลิกศพตามกฎหมายมุสลิมเพื่อนำมาปรับใช้ ในประเทศไทยที่นับถือศาสนาอิสลาม

การดำเนินคดีอาญาเพื่อค้นหาความจริง ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงานซึ่งโดยหลักการแล้วก็มีเป้าหมายตรงกัน คือ เพื่อค้นหาความจริงที่เกิดขึ้นและนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษการทำหน้าที่ดังกล่าว ถือเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องจัดให้แต่ละหน่วยงานสามารถปฏิบัติภารกิจให้ลุล่วงไปเพื่ออำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน¹ จึงเห็นได้ว่า การชันสูตรพลิกศพตามกระบวนการทางนิติวิทยาศาสตร์ ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะค้นหาความจริง เพื่อปกป้องและคุ้มครองสิทธิความชอบธรรมของผู้เสียชีวิตที่ไม่สามารถระบุสาเหตุการตายได้ การชันสูตรพลิกศพจะทำให้ทราบถึงข้อเท็จจริงต่างๆ และสามารถหาสาเหตุของการเสียชีวิตที่ผิดธรรมชาติได้อย่างถูกต้องและชัดเจน อันจะนำไปสู่การหาตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี อีกทั้งยังก่อให้เกิดประโยชน์และได้รับความเป็นธรรมแก่ผู้เสียชีวิต ครอบครัว และสังคมอีกด้วย

4.1. วิเคราะห์เปรียบเทียบการชันสูตรพลิกศพมุสลิมในต่างประเทศกับประเทศไทย

กรณีไม่อนุญาตให้มีการชันสูตรพลิกศพผู้นับถือศาสนาอิสลามในประเทศไทยทำให้บุคคลที่เสียชีวิต และสูญหายเป็นจำนวนมากซึ่งคาดว่าจะถูกลักพาตัวไปและอาจจะเสียชีวิตแล้ว อีกทั้งยังมีกรณีที่มีศพจำนวนหนึ่งถูกฝังอยู่ในกุโบร (สุสาน) ที่มีได้มีการตรวจชันสูตรก่อนว่าผู้ตายเป็นใครและเสียชีวิตเพราะเหตุใด ด้วยเหตุผลที่ว่าอาจเป็นการผิดบทบัญญัติทางศาสนาเพราะเป็นการไม่ให้เกียรติแก่ผู้ตายและความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา โดยเร็วจึงไม่สามารถดำเนินการตามกฎหมายเพื่อสอบสวนหาข้อเท็จจริงและดำเนินการให้ได้รับการเยียวยาจากรัฐ ผู้จัดทำจึงเห็นว่า การที่จะทำให้ทราบถึงสาเหตุของการเสียชีวิตและสืบทราบได้ว่าผู้ตายเป็นใคร จะต้องนำการใช้กระบวนการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อหามูลเหตุที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในแง่ของการนำไปปฏิบัติในการตรวจสอบหาสาเหตุการเสียชีวิต และการพิสูจน์เอกลักษณ์ของบุคคล ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการสอบสวนคดีตามกระบวนการยุติธรรม รวมถึงการติดตาม การสูญหายของบุคคลเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอีกด้วย

¹ แสง บุญเฉลิมวิภาส.ศส.พท.นพ. อนุช ษมจินดา และนพ. วีรวรรณ วงษ์สูง. การศึกษาการพัฒนาระบบการชันสูตรพลิกศพในประเทศไทย, 2546, น. 6.

จากที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น นักนิติศาสตร์อิสลามบางท่านพิจารณาเห็นว่าการอนุญาตให้ฝ่าทอฆสฟสตรีมีครรภ์ เพื่อนำทารกที่ยังมีชีวิตอยู่ออกมาเป็นการถือปฏิบัติตามกฎหมาย บัญญัติที่ว่า “ภยันตรายร้ายแรงยังถูกขจัดสิ้นด้วยภยันตรายเล็กน้อยที่ด้อยกว่า”²

ในกรณีดังกล่าวข้างต้นการฝ่าทอฆสฟนั้นถือเป็นภัยแก่ศพและหากไม่ฝ่าก็ย่อมเป็นอันตรายต่อชีวิตทารก ดังนั้น การฝ่าทอฆสฟและการไม่ผ่าล้วนเป็นภัยอันตรายทั้งสิ้น แต่เนื่องจากภัยในประการหลังมีอันตรายร้ายแรงกว่าประการแรกจึงอนุญาตให้ผ่าศพเพื่อปกป้องและคุ้มครองชีวิตทารกแม้จะกระทบกระเทือนแก่เกียรติยศของศพบ้างก็ตาม³

ขณะที่บางท่านพิจารณาเห็นว่ากรณีดังกล่าวนี้ เป็นการถือปฏิบัติตามกฎหมายบัญญัติที่ว่า “เมื่อสองภัยพิบัติปะทะกัน ให้พึงระวังภัยที่ใหญ่หลวงกว่า โดยกา รเล็งผู้ภัยที่เล็กน้อยกว่า”⁴

กฎหมายบัญญัติต่างๆ นั้น กำหนดขึ้นบนรากฐานของการพิทักษ์รักษาผลประโยชน์สูงส่ง และการแบกรับภยันตรายที่เล็กน้อยด้อยกว่า เพื่อป้องกันภยันตรายที่ร้ายแรงกว่า กฎทั้งสองข้อข้างต้นนี้มีสองแง่มุมแต่มุ่งสู่จุดมุ่งหมายเดียวกัน คือ การร ักษาคุณประโยชน์อยู่เหนือการเล็งภัย⁵

ด้วยเหตุผลดังกล่าว นักปราชญ์ด้านนิติศาสตร์ตามสำนักคิดต่างๆ ในอดีตมีทรรศนะว่าการผ่าศพสตรีที่มีครรภ์เพื่อช่วยเหลือทารกให้อยู่รอดก็ดี หรือการผ่าศพเพื่อเอาทรัพย์สินแก่เจ้าของก็ดี ล้วนเป็นที่อนุญาต ทั้งนี้ยังคำนึงถึงคุณประโยชน์ที่จะได้รับจากการช่วยชีวิตทารกและปกป้องมิให้ทรัพย์สินสูญเปล่า ซึ่งมีความสำคัญมากกว่าความเสื่อมเสียที่จะเกิดแก่เกียรติยศของศพ โดยใช้หลักทฤษฎีทางนิติศาสตร์อิสลาม (เกาะวาอิคคูลฟีกสตามหลักศาสนาอิสลาม) ซึ่งบรรดานักปราชญ์อิสลามในอดีตได้วางหลัก และกฎไว้เพื่อตัดสินปัญหาต่างๆ ด้านศาสนาไม่ว่าปัญหาจะเคยเกิดหรือปัญหาใหม่ๆ ที่เกิดตามยุคสมัยต่างๆ ก็ตาม จากที่กล่าวมานั้น เมื่อมีการอนุญาตให้ผ่าศพเพื่อช่วยชีวิตทารกเพียงคนเดียวสามารถกระทำได้ ฉะนั้น การอนุญาตให้มีการชันสูตรศพเพื่อประโยชน์สาธารณะจึงย่อมเป็นการสมควรยิ่งกว่า

² อับดุลรอฮมาน บินแวญโซะ, “การชันสูตรพลิกศพตามบทบัญญัติอิสลาม”, วารสาร อัล-นุร บัณชิตวิทยาลัย, (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาชะรีอะฮ์ มหาวิทยาลัยอิสลามยะลา).

³ อนันตชัย ไทยประทาน, การชันสูตรพลิกศพ, 19 มกราคม, 2554. <http://www.timaweb.org> .

⁴ อับดุลอะฮ์มัด บิน ซาฟิอีย์ ดินอะ, “การขุดศพและชันสูตรศพในมุมมองของนักวิชาการมุสลิม : กรณีศึกษาการตายที่ไม่ปกติ”, <http://www.oknation.net>. สืบค้น เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2555.

⁵ อับดุลรอฮมาน บินแวญโซะ, *อั้งแล้ว เจริญรอดที่ 2*.

การเปรียบเทียบการชั้นสูตรพลิกศพของประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และ
สิงคโปร์นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบถึงระบบการชั้นสูตรพลิกศพและหลักกฎหมายที่ใช้ในการ
ชั้นสูตรพลิกศพ กรณีผู้ตายเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม ดังตารางต่อไปนี้

กรณีระบบชันสูตรนั้น ทั้งในประเทศไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซียต่างก็เป็นระบบ ตำรวจ ซึ่งอำนาจในการชันสูตรจะอยู่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน แต่จะต่างกันที่ อำนาจหน้าที่ต่อการสั่งให้ทำการชันสูตรพลิกศพของประเทศมาเลเซียค่อนข้างที่จะมีลักษณะเป็น คำสั่งที่เด็ดขาดไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาต หรือร้องขอทำการผ่าศพจากญาติของผู้ตายก่อนทำการ ชันสูตรพลิกศพ หากเจ้าหน้าที่เห็นว่าต้องดำเนินการชันสูตรพลิกศพก็สามารถกระทำได้ทันที แต่ สำหรับประเทศไทยนั้นแม้ประเทศไทยจะมีการบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ อาญาอย่างชัดเจนว่าเมื่อมีการตายที่โดยผิดธรรมชาติหรือตายในระหว่างการควบคุมของเจ้า พนักงาน กฎหมายจะอนุญาตให้สามารถดำเนินการชันสูตรพลิกศพได้ก็ตาม แต่จากปัญหาความไม่ เข้าใจ การขาดความเชื่อถือนระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้ภาพลักษณ์ ของเจ้าหน้าที่ในสายตาประชาชนเปรียบเสมือนบุคคลอื่น จึงทำให้ญาติของผู้ตายไม่ไว้วางใจให้ เจ้าหน้าที่ดำเนินการกับศพของผู้ตาย เนื่องจากเกรงว่า การกระทำนั้นจะกระทำด้วยการไม่เคารพต่อ ศพของผู้ตาย

ส่วนประเทศสิงคโปร์นั้นจะให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ชันสูตรหรือโคโรเนอร์ เมื่อพบว่ามี การตายโดยผิดธรรมชาติ เจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องทำสำนวนเพื่อส่งไปยังผู้พิพากษา โดยผู้พิพากษา จะเป็นผู้มีอำนาจในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ชันสูตรของรัฐ เพื่อทำการผ่าพิสูจน์ศพ หามูลเหตุแห่งการ ตาย ซึ่งระบบของกระบวนการยุติธรรมและกฎหมายชันสูตรพลิกศพของประเทศสิงคโปร์จะมี ความแตกต่างจากประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย เนื่องจากใช้ระบบเจ้าหน้าที่ชันสูตรศพหรือโคโร เนอร์ (Coroner System) ทำให้อำนาจการตัดสินใจสูงสุดอยู่ที่เจ้าหน้าที่ชันสูตรศพหรือโคโรเนอร์

จะเห็นได้ว่าจากระบบชันสูตรของแต่ละประเทศไม่ว่าจะเป็นประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย ก็เป็นระบบตำรวจเช่นเดียวกัน ส่วนประเทศสิงคโปร์แม้จะเป็นระบบโคโรเนอร์แต่ก็มี การนำหลักในเรื่องการชันสูตรพลิกศพเข้ามาปรับใช้เช่นเดียวกัน

กรณีที่ต้องมีการชันสูตรพลิกศพไม่ว่าจะเป็น ประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และ สิงคโปร์ ต่างก็มีการวางหลักกฎหมายไว้เช่นเดียวกัน เป็น 2 กรณีใหญ่ด้วยกันคือ

1. การตายโดยผิดธรรมชาติ
2. การตายที่อยู่ในระหว่างการควบคุมของเจ้าพนักงาน

แม้ว่าการตายโดยผิดธรรมชาติจะมีการใช้คำที่แตกต่างกันออกไปก็ตาม แต่โดยหลัก กฎหมายนั้นไม่ต่างกันเพราะถ้าเข้าหลักเกณฑ์ที่เป็นการตายโดยผิดธรรมชาติทุกกรณี ไม่ว่าจะบุคคล นั้นจะนับถือศาสนาอิสลามหรือศาสนาอื่นก็ตาม ก็จะต้องทำการชันสูตรพลิกศพรวมถึงผ่าศพกรณีที่ จำเป็นเพื่อหาสาเหตุและพฤติการณ์การตายเช่นเดียวกัน

กรณีผู้มีอำนาจหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพทั้งประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ต่างก็มีการกำหนดผู้มีอำนาจในการชันสูตรพลิกศพตามหลักกฎหมายที่วางไว้ไม่ต่างกัน แต่สิ่งที่ต่างกันคือ แนวทางในการปฏิบัติต่อผู้นับถือศาสนาอิสลามที่เสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติซึ่งจะกล่าวต่อไป แต่อย่างไรก็ตาม การบังคับใช้กฎหมายของประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ มีการบังคับใช้กฎหมายที่ค่อนข้างเข้มงวด ซึ่งทุกคนภายในประเทศจะต้องปฏิบัติตามเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวน โดยเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะมีอำนาจเต็มที่ในการตัดสินใจที่จะให้มีการชันสูตรพลิกศพหรือไม่ ดังนั้นจึงเห็นว่า การกำหนดให้ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพของแต่ละประเทศก็วางหลักกฎหมายที่ไม่ต่างกัน

ส่วนในเรื่องระยะเวลาในการชันสูตรพลิกศพของประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ก็ไม่ได้มีการกำหนดระยะเวลาที่จะต้องฝังศพภายใน 24 ชั่วโมงอย่างที่เข้าใจ ซึ่งจะสังเกตได้ว่า ทั้งประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศสิงคโปร์ มองว่าหากกรณีเป็นการตายโดย ผิดธรรมชาติ จะต้องทำการชันสูตรพลิกศพ และหากการชันสูตรแต่เพียงภายนอกไม่สามารถบอกสาเหตุการตายได้อย่างแท้จริง มีความจำเป็นก็สามารถที่จะทำการผ่าศพพิสูจน์ได้เพื่อหาสาเหตุการตายที่แท้จริง โดยไม่ได้คำนึงถึงเรื่องการฝังศพภายใน 24 ชั่วโมง อย่างที่ประเทศไทยเข้าใจ แต่ประเทศเหล่านี้ใช้หลักความจำเป็นและ หลักผลประโยชน์ก็สามารถที่จะทำการชันสูตรพลิกศพและผ่าศพได้ ภายหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการชันสูตรจะต้องทำการรวบรวมชิ้นส่วนของศพแล้วนำไปฝังโดยเร็วที่สุดเท่านั้น

จากการศึกษาพบว่าแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้นับถือศาสนาอิสลามในประเทศไทย นั้นไม่สามารถทำการชันสูตรพลิกศพหรือผ่าศพได้ เนื่องจากบุคคลผู้นับถือศาสนาอิสลามมีความเชื่อที่ว่าจะต้องนำศพไปฝังภายใน 24 ชั่วโมงและห้ามกระทำการใดๆกับศพเพราะถือว่าเป็นการทำลายศพไม่ให้เกียรติแก่ศพ ซึ่งต่างจากในประเทศมาเลเซีย อินโดนีเซีย และสิงคโปร์ ที่อนุญาตให้มีการชันสูตรพลิกศพได้และถ้าหากมีความจำเป็นก็สามารถที่จะผ่าศพตรวจได้เพื่อหาสาเหตุการตายและพฤติการณ์การตายที่แท้จริง ซึ่งในแต่ละประเทศได้มีการวางแนวทางในการปฏิบัติต่อผู้นับถือศาสนาอิสลามที่เสียชีวิตโดยผิดธรรมชาติหรือการตายที่เกิดขึ้นในระหว่างการควบคุมของเจ้าพนักงาน ไว้ดังนี้

การผ่าชันสูตรศพในประเทศมาเลเซีย นั้น จะต้องกระทำโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่จับต้องศพในขณะที่ปฏิบัติงานต้องเป็นบุคคลที่เป็นเพศเดียวกับศพ หากไม่มีแพทย์มุสลิมที่เป็นเพศเดียวกันให้ใช้แพทย์ที่นับถือศาสนาอื่นได้ แต่ต้องเป็นเพศเดียวกับศพ ในกรณีผู้ตายเป็นเพศหญิง และไม่มีแพทย์ที่เป็นมุสลิมะห์ (หญิงที่นับถือศาสนาอิสลาม) ให้ใช้แพทย์ที่เป็นมุสลิมได้ หากไม่มีจึงให้เลือกใช้แพทย์เพศชายที่นับถือศาสนาอื่นได้ แต่อย่างไรก็ตาม กระบวนการทั้งหมดต้องมี

พยานร่วมอยู่ด้วย และต้องมีผู้ช่วยผ่าศพ และหากแพทย์กับศพ ไม่ใช่เพศเดียวกัน แพทย์จะต้อง พยายามไม่มองส่วนลับของศพ และต้องตรวจเฉพาะส่วนที่จำเป็นเท่านั้น

ในกรณีของประเทศอินโดนีเซียนั้น ก็ได้มีการวางหลักในการชันสูตรพลิกศพ เช่นเดียวกับประเทศต่างๆที่กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่ในส่วนที่แตกต่างกันก็คือ ประเทศอินโดนีเซีย จะให้อำนาจแพทย์เหล่านี้เป็นผู้ผ่าศพตรวจโดยวางหลักไว้ดังนี้ คือ

- 1) ควรเป็นแพทย์เพศเดียวกันและศาสนาเดียวกัน
- 2) หากไม่มีข้อ 1 ให้เป็นแพทย์ชาย และเป็นศาสนาเดียวกัน
- 3) หากไม่มี 1 และ 2 ให้เป็นแพทย์หญิงของต่างศาสนาได้
- 4) หากไม่มี 1-3 ก็ให้เป็นแพทย์ชาย ต่างศาสนาได้

ในกรณีของประเทศสิงคโปร์นั้นก็สามารถทำการชันสูตรพลิกศพได้และถ้ามีความ จำเป็นก็สามารถที่จะทำการผ่าศพตรวจเพื่อหาสาเหตุการตายได้เช่นเดียวกับประเทศมาเลเซีย และ อินโดนีเซีย แต่ประเทศสิงคโปร์ไม่ได้กล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับบุคคลที่เข้าร่วมในการชันสูตรศพ ชัดเจนเหมือนกับประเทศมาเลเซีย และอินโดนีเซีย แต่โดยหลักการของประเทศสิงคโปร์นั้นจะให้ อำนาจแก่เจ้าหน้าที่โคโรเนอร์ร่วมกับแพทย์ ในการชันสูตรพลิกศพและการผ่าศพ หากมีความ มสงสัย หรือมีความจำเป็นที่จะต้องกระทำเพื่อวัตถุประสงค์ในการสอบสวน

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ข้อกฎหมาย วิธีการ ขั้นตอนในการชันสูตรพลิกศพของแต่ละ ประเทศไม่ต่างกัน แต่สิ่งที่ต่างกันคือแนวทางปฏิบัติของประเทศอื่นที่นับถือศาสนาอิสลาม เหมือนกับประเทศไทยสามารถที่จะทำการชันสูตรพลิกศพและผ่าศพตรวจได้ถ้าจำเป็น ซึ่งใน ประเทศไทยมีบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนน้อย แต่กลับไม่สามารถนำหลักกฎหมาย เกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพหรือผ่าศพมาบังคับใช้ได้ อย่างไรก็ตาม ประเทศมาเลเซียและ อินโดนีเซียได้มีการกำหนดบุคคลที่จะเป็นผู้ทำการชันสูตรศพไว้ โดยเฉพาะสำหรับผู้ที่นับถือ ศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ศพ ไม่หลบลู่ต่อศพ และยังเป็นกรกระทำที่สะอาด โปร่งใสเพื่อให้ญาติได้เข้าใจถึงสิ่งสำคัญของการชันสูตรพลิกศพ อันจะทำให้ญาติของผู้เสียชีวิตเกิด ความไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพดังกล่าว ซึ่งจะเป็นทางที่จะนำไปสู่การหาสาเหตุ การตายและพฤติการณ์การตายที่แท้จริง เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษต่อไป

ผู้จัดทำเห็นว่าแม้ประเทศไทยมีการวางหลักกฎหมายในเรื่องของการชันสูตรพลิกศพ ไว้สมบูรณ์ดีแล้ว แต่เฉพาะบางกรณีที่ไม่เหมาะสมกับผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามจึงควรที่จะ มีการร่าง กฎกระทรวงหรือ ร่างระเบียบขึ้นมาเพื่อนำมาปรับใช้กับบุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามเพื่อให้เกิด ความรัดกุมและเข้าใจไปในทางเดียวกัน ซึ่งจะเห็นได้จากในประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซียนั้นมี การวางหลักในเรื่องของบุคคลที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมชันสูตร และอำนาจในการชันสูตรศพอย่าง

ชัดเจน ด้วยเหตุนี้ หากประเทศไทยมีการนำวิธีการปฏิบัติของประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซียมาปรับใช้จะก่อให้เกิดผลดีและเป็นประโยชน์อย่างมาก ซึ่งจะทำให้ญาติของผู้ตายเกิดความไว้วางใจ เกิดความเชื่อมั่นในการกระทำของเจ้าหน้าที่ มีการอธิบายถึงผลดีและผลเสียของการชันสูตรพลิกศพให้ญาติของผู้ตายได้รับรู้และเข้าใจถูกต้อง ในขณะเดียวกัน การกระทำการชันสูตรพลิกศพและการผ่าศพ รวมถึงการดำเนินการทุกขั้นตอนของการชันสูตรพลิกศพจะต้องอยู่ภายใต้ขอบข่ายที่จำเป็นเท่านั้นห้ามมิให้ล่วงเกินขอบเขตที่ได้รับอนุญาต ผู้ทำการชันสูตรพลิกศพหรือผ่าศพตรวจยังต้องตระหนักตลอดเวลาว่า การตรวจชันสูตรพลิกศพอนุญาตให้กระทำได้ภายในขอบข่ายซึ่งมีความจำเป็น เพื่อบรรลุถึงวัตถุประสงค์แห่งความสงสัยเท่านั้น อีกทั้งควรมีการระบุดังคุณลักษณะของบุคคลที่สามารถเข้าร่วมในการชันสูตรพลิกศพของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม มิใช่เช่นเดียวกัน ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้างต้น และจะต้องมีบุคคลดังต่อไปนี้เข้าร่วมในการชันสูตรพลิกศพตามที่ได้กล่าวไว้ในคำวินิจฉัยทางศาสนา (ฟัตวา) ที่ 04/2549 เรื่องการชันสูตรพลิกศพด้วย

- 1) พนักงานสอบสวน
- 2) แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านนิติเวช
- 3) ญาติของผู้เสียชีวิต
- 4) กรรมการอิสลามหรือผู้นำทางศาสนาอิสลาม

เพื่อให้เกิดความไว้วางใจ และเกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในการชันสูตรพลิกศพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการหาสาเหตุการตายและรายงานผลของการชันสูตรพลิกศพยังใช้ประกอบสำนวนในการแสวงหาพยานหลักฐานและให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายต่อไป

4.2 ปัญหาการชันสูตรพลิกศพมุสลิม ในประเทศไทย

กฎหมายในเรื่องการชันสูตรพลิกศพของไทยนั้น ได้ถูกบัญญัติอยู่ในมาตรา 148 ถึงมาตรา 156 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งถือเป็นกฎหมายที่มีลำดับศักดิ์เป็นพระราชบัญญัติใช้บังคับแก่บุคคลทุกคนในประเทศไทย รวมทั้งบุคคลผู้นับถือศาสนาอิสลามด้วย การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวนี้ไม่สามารถมีการเลือกใช้กฎหมายกับกลุ่มบุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะเจาะจง อีกทั้งกฎหมายที่ยกเว้นใช้บังคับกับผู้นับถือศาสนาอิสลามก็มีแต่เฉพาะในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับครอบครัวและมรดกเท่านั้น ส่วนในเรื่อง “ชีวิต” คือการตายนั้นมิได้ยกเว้นไว้โดยเฉพาะ จึงถือได้ว่าการตาย โดยผิดธรรมชาติที่อาจมีสาเหตุเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดทางอาญา จะต้องทำการชันสูตรพลิกศพเพื่อหาความจริง และเมื่อการชันสูตรพลิกศพเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวนมิใช่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครอบครัวและ มรดกจึงไม่เป็นข้อยกเว้นให้กับผู้นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งหมายความว่า ผู้นับถือศาสนาอิสลามที่อยู่ในประเทศไทย ต้องชันสูตรพลิกศพ ถ้า

เข้าเหตุของการตาย โดยผิดธรรมชาติ หรือการตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน ตามมาตรา 148 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย⁶

เนื่องจากการชันสูตรพลิกศพเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวน ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง ก็คือ “เจ้าพนักงานสอบสวน” โดยที่เจ้าพนักงานสอบสวนจะต้องกระทำกร่วมกับฝ่ายแพทย์ในการชันสูตรพลิกศพ ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะใช้ความเห็นของแพทย์เป็นหลักเกี่ยวกับขอบเขตของการชันสูตรพลิกศพ ซึ่งอาจพิจารณาขอบเขตของการชันสูตรพลิกศพของผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามได้ เป็น 3 กรณี คือ

1. แพทย์ไม่ทำการชันสูตรพลิกศพ

ในกรณีนี้ส่วนใหญ่เป็นการตายโดยไม่ทราบสาเหตุ แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพศพ ภายนอกแล้วไม่ปรากฏร่องรอยบาดแผล ะเจ้าพนักงานสอบสวนตรวจสภาพศพรวมถึงบริเวณโดยรอบที่พบศพ และทำการสอบสวนในเบื้องต้นแล้วไม่ปรากฏร่องรอยหรือหลักฐานอันน่าเชื่อว่าเป็นการตายโดยผิดธรรมชาติ อีกทั้ง เจ้าพนักงานสอบสวนก็ไม่คิดใจการตายนั้น โดยมีหนังสือเป็นลายลักษณ์อักษรถึงการไม่คิดใจเกี่ยวกับศพ ในกรณีดังกล่าวแม้ว่าศพจะอยู่ในความครอบครองของแพทย์แต่แพทย์ก็จะไม่ทำการชันสูตรพลิกศพ แต่แพทย์ก็ไม่สามารถที่จะออกไปตรวจศพ (ใบมรณะบัตร) ได้เช่นกัน

2. แพทย์ทำการตรวจศพแต่เพียงภายนอก

ในกรณีนี้เป็นกรณีที่แพทย์พยายามจะช่วยเหลือผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อมิให้เป็นการผิดกับประเพณีทางศาสนา แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับดุลพินิจของแพทย์ด้วย โดยทั่วไปเมื่อแพทย์สงสัยหรือได้รับการบอกกล่าวว่าศพที่จะทำการชันสูตรนั้นเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลาม แพทย์ก็จะให้ญาตินำหนังสือรับรองการเป็นผู้นับถือศาสนาอิสลามจาก “สำนักจุฬาราชมนตรี” มาแสดงต่อตน จากนั้นแพทย์ก็จะตรวจศพแต่เพียงภายนอก แล้วจะให้มูลเหตุการตายในเอกสารการชันสูตร แต่ในบางครั้งแพทย์อาจจะทำการเจาะเลือดจากหัวใจหรือจากส่วนต่างๆ ของร่างกายเพื่อตรวจเพิ่มเติม หรือเจาะเอาเนื้อเยื่อ อวัยวะต่างๆ มาตรวจโดยไม่ต้องทำการผ่าศพ เช่นเดียวกับในกรณีการเอา ชิ้นเนื้อของคนไข้มาตรวจ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดบาดแผลน้อยที่สุดและสามารถนำชิ้นส่วนต่างๆ ของอวัยวะภายในมาตรวจได้ ซึ่งเป็นการดีทั้งสองฝ่ายเพื่อที่จะได้ทราบถึงสาเหตุที่แท้จริงเกี่ยวกับความตายที่เกิดขึ้น

⁶ พรินทร์ เฟิงสุวรรณ, “ระบบการชันสูตรพลิกศพในประเทศมุสลิม กรณีศึกษาเฉพาะประเทศอิหร่าน และอียิปต์”, สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม, น. 43.

3. แพทย์จะต้องผ่าศพตรวจจึงจะสามารถออกใบชันสูตรพลิกศพได้

ในกรณีดังกล่าวนี้ หมายถึง แพทย์ไม่สามารถที่จะบอกสาเหตุการตายได้อย่างถูกต้อง ถ้าไม่ทำการชันสูตรเนื่องจากสภาพศพหรือสภาพแวดล้อมภายนอกไม่ปรากฏแน่ชัด เพียงพอที่จะระบุสาเหตุการตาย หรือแพทย์อาจเห็นว่าถ้าไม่ทำการผ่าศพตรวจจะเป็นการสูญเสียพยานหลักฐานอันสำคัญที่อยู่ภายในตัวศพ เช่น มีหัวกระดูกสันหลังอยู่ในศพ กรณีจึงต้องทำการผ่าศพตรวจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หรือในกรณีที่สงสัยว่าถูกวางยาพิษจำเป็นต้องผ่าเอาของเหลวในกระเพาะและถ้าได้ ออกมาตรวจ ซึ่งจากการตรวจทางเอ็กซ์เรย์ก็จะมีผลเพียงบอกได้ว่ามีวัตถุหรือลักษณะเป็นรูปร่างอย่างไรเท่านั้น อย่างเช่น ถ้าเป็นกระดูกสันหลังจะบอกได้เพียงว่ามีรูปร่างคล้ายหัวกระดูกสันหลังอยู่ในร่างกาย แต่ขนาดและลักษณะของหัวกระดูกสันหลังอันเป็นรายละเอียดนั้น ไม่สามารถบอกได้ เช่นนี้จึงจำเป็นต้องทำการผ่าศพผู้ตายที่นับถือศาสนาอิสลาม

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาหลักเกณฑ์ และรูปแบบของการชันสูตรพลิกศพตามหลักศาสนาอิสลามแล้วในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่า หลักเกณฑ์ของศาสนาอิสลามนั้น มิได้มีบทบัญญัติใดอันเป็นการห้ามหรือมิให้มีการกระทำการชันสูตรพลิกศพมุสลิมอย่างชัดเจน เพียงแต่จากหลักความเชื่อของศาสนาอิสลามที่ว่า “กรณีผู้นับถือศาสนาอิสลามเสียชีวิตให้รักษาศพไว้ในสภาพเดิมห้ามมิให้มีการทำลายศพโดยเด็ดขาด และห้ามทำรุนแรงเพราะว่าหลักศาสนาอิสลามถือว่ามนุษย์ทุกคนที่อัลลอฮ์ทรงสร้างมา เป็นสิทธิของพระองค์ที่จะห้ามมิให้ใครมาทำลาย ” จึงทำให้เมื่อมีการตายเกิดขึ้น และผู้ตายเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามนั้น จะต้องทำการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและฝังศพผู้ตายให้เร็วที่สุด เพื่อมิให้มีบุคคลใดกระทำการรบกวน อันถือเป็นการไม่ให้เกียรติแก่ผู้ตาย

กรณีผู้ตายที่นับถือศาสนาอิสลามไม่สามารถที่จะทำการชันสูตรพลิกศพหรือผ่าศพตรวจเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการเสียชีวิตได้นั้น รวมทั้ง ยังมีข้อสงสัยในสาเหตุการตายในหลายกรณีที่น่าไปสู่การสร้างความแตกแยกระหว่างประชาชนที่เป็นมุสลิม กับเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งกระบวนการณ์ด้านนิติเวชศาสตร์นั้นสามารถช่วยหาความจริงได้ แต่การยอมรับให้มีการชันสูตรพลิกศพอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการมีน้อยมาก ด้วยข้อจำกัดหลายประการ เช่น ปัญหาที่เกิดจากความเชื่อที่เกี่ยวกับวิถีมุสลิมต่อการชันสูตรพลิกศพหรือการผ่าศพ ซึ่งอาจเกิดจากความเข้าใจหรือการตีความคำสอน หรือบทบัญญัติทางศาสนาที่ผิดพลาดมาแต่ก่อน จนกระทั่งได้มีการยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาจนกลายเป็นประเพณีวัฒนธรรมที่เคยชิน และเกิดความเชื่อเช่นนั้น หากมีการตายเกิดขึ้นแล้วจะต้องกระทำการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาโดยเร็วที่สุด บุคคลผู้นับถือศาสนาอิสลามเห็นว่า การชันสูตรพลิกศพ และการผ่าพิสูจน์ศพ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุการตายนั่นถือเป็นเรื่องที่ไม่สมควรกระทำ จึงทำให้ ศพจำนวนหนึ่งที่ถูก ฝังอยู่ในกุโบร (สุสาน) มิได้มีการตรวจชันสูตรก่อนว่าผู้ตายเป็นใครและเสียชีวิตเพราะเหตุใด ด้วยเหตุผลว่าอาจผิดบทบัญญัติทางศาสนา

เพราะเป็นการไม่ให้เกียรติแก่ผู้ตาย และความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาโดยเร็วทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามกฎหมายจนเกิดปัญหาตามมาคือ ความยากลำบากต่อการทราบถึงสาเหตุการตาย การติดตามตัวคนร้ายเพื่อสอบสวนหาข้อเท็จจริง การแสวงหาพยานหลักฐานต่างๆ เกี่ยวกับคดี ตลอดจนปัญหาการเกิดความขัดแย้งระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามกฎหมายกับประชาชนผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม จนนำไปสู่การขาดความเชื่อมั่น ขาดความเชื่อใจในตัวของผู้เจ้าหน้าที่รัฐ ไม่ยอมให้ดำเนินการชันสูตรพลิกศพ ตลอดจนการผ่าศพตรวจด้วย เพราะเกรงว่าการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวจะกระทำไปโดยขาดความเคารพ และไม่ให้เกิดเกียรติต่อศพผู้ตาย นอกจากนี้แล้วปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมาย จะทำให้นักคิดในพื้นที่ดังกล่าวเสียสิทธิ ในการทราบข้อเท็จจริงและเสียโอกาสในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่โดยปริยาย

การชันสูตรพลิกศพหรือการไต่สวนการตายในกรณีผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามในประเทศไทย ส่วนใหญ่นั้นชาวบ้านและสังคมไม่เข้าใจเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพ จึงไม่ตระหนักถึงความสำคัญเท่าใดนัก แต่ในขณะเดียวกัน การชันสูตรพลิกศพ ถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่พนักงานอัยการจะนำมาสนับสนุนข้ออ้างที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติราชการตามหน้าที่ อีกทั้งกฎหมายยังเปิดช่องให้ครอบครัวผู้เสียชีวิตมีสิทธินำพยานของฝ่ายตนเองเข้าสืบเพื่อให้ศาลทำการไต่สวนข้อเท็จจริงเพิ่มเติม และยังมีสิทธิในการถามพยานฝ่ายพนักงานอัยการหรือผู้ร้องได้อีกด้วย เป็นสิทธิที่ครอบครัวของผู้เสียชีวิตจะทราบถึงสาเหตุการเสียชีวิตที่แท้จริง และยังเป็นการโต้แย้งข้อเท็จจริงหากเป็นข้อมูลกล่าวอ้างที่ทั้งสอง ฝ่ายกล่าวไม่ตรงกัน ก็ถือเป็นโอกาสในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงสู่ศาล ดังกรณีของ อีหม่ามยะผา กาเซ็ง ซึ่งถูกควบคุมตัวเข้าไปในค่ายทหารได้เพียงวันเดียวและเสียชีวิตในวันรุ่งขึ้น ซึ่งจากการตรวจชันสูตรพลิกศพประกอบกับผลเอ็กซเรย์พบว่า ซีโครงหักและมีกระดูกที่มทะเลหลุด อี นเนื่องมาจากการถูกทำร้ายร่างกายโดยเจ้าหน้าที่ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ คดีนี้มีการเรียกร้องค่าเสียหายให้เป็นไปตามกระบวนการยุติธรรม ซึ่งถือว่าเป็นความสำเร็จในการเรียกร้องความเป็นธรรมและแสดงให้เห็นถึงผลของการชันสูตรพลิกศพที่สามารถหาข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานที่แตกต่างไปจากการตรวจสภาพศพแต่เพียงภายนอกเท่านั้น

จะเห็นได้ว่า แม้ระบบการชันสูตรพลิกศพตามกฎหมายไทยจะมีความชัดเจนทั้งในรูปแบบและวิธีการก็ตาม แต่ก็ยังมีปัญหาและก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบทบัญญัติทางกฎหมายกับวิธีการปฏิบัติจริงต่อการนำไปบังคับใช้ในกลุ่มผู้นับถือศาสนาอิสลาม

การชันสูตรพลิกศพตามหลักศาสนาอิสลามนั้นมิได้มีการบัญญัติไว้โดยเฉพาะ และกึ่งมิได้มีการบัญญัติห้ามการชันสูตรพลิกศพไว้ในคัมภีร์อัล-กุรอานแต่อย่างใด ซึ่งจะเห็นได้จาก

สำนักจุฬาราชมนตรี คำวินิจฉัยทางศาสนา (ฟัตวา) ที่ 04/2549 เรื่อง การชันสูตรพลิกศพ⁷

“เกียรติอันพึงเคารพแต่อัลลอฮ์ ซุบฮานะฮฺวะตะอาลา ได้มอบให้มนุษย์ถือเป็นเรื่องใหญ่ที่ต้องรักษาไว้ และเกียรติของมนุษย์มิได้จำกัดเฉพาะที่เขายังมีชีวิตอยู่เท่านั้น ยังครอบคลุมทั้งขณะที่มีชีวิตอยู่และเสียชีวิตไปแล้ว จึงเป็นหน้าที่ของทุกคนที่ต้องดูแลและรักษาไว้

ดังนั้น การขุดศพ และการย้ายซากศพในหลุมฝังศพคือการละเมิดเกียรติที่อัลลอฮ์ทรงใช้ให้รักษาและป้องกันไว้ การขุดศพมุสลิมจึงเป็นที่ต้องห้าม นอกจากในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น ทั้งนี้ด้วยการเล็งเห็นคุณประโยชน์อันใหญ่หลวงที่จะเกิดขึ้นทั้งในแง่ของการค้า นิคมคติและในทางการแพทย์ จึงอนุโลมให้ทำการชันสูตรพลิกศพเป็นกรณีพิเศษที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น และต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองของศพ อิหม่ามประจำมัสยิด คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัด ตามลำดับ และการชันสูตรพลิกศพจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้รู้ทางศาสนาอิสลาม และการปฏิบัติต้องเป็นไปอย่างนุ่มนวล ละมุนละไม ให้เกียรติต่อศพ และเมื่อเสร็จสิ้นการชันสูตรพลิกศพให้รวบรวมชิ้นส่วนของศพทั้งหมดเพื่อนำไปฝังตามหลักการศาสนาอิสลาม”

ดังนั้นรูปแบบ วิธีการในการชันสูตรพลิกศพของประเทศอิสลาม กระทำไปก็เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุการตายที่อยู่ในศพหรือร่องรอยที่ปรากฏบนตัวศพ รวมถึงสภาพแวดล้อมโดยรอบที่พบศพถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่สำคัญอย่างยิ่ง อาทิเช่น ถ้าการตายนั้นเกิดขึ้นเนื่องจากการถูกยิงตาย “หัวกระสุน” ที่ฝังอยู่ในร่างกายเป็นสิ่งสำคัญมากเพราะเป็นพยานหลักฐาน (พยานวัตถุ) ที่สามารถบ่งชี้ไปถึงผู้ที่ทำให้ตายได้ เนื่องจากร่องรอยบนหัวกระสุนนั้นสามารถบอกได้ว่ามาจากปืนกระบอกใด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเอาหัวกระสุนที่ฝังอยู่ในร่างกายผู้ตายออกมาเพื่อทำการตรวจหาปืนที่ใช่ยิงต่อไป อันเป็นการนำไปสู่กระบวนการยุติธรรมที่สมบูรณ์แบบ เพื่อหาตัวผู้กระทำความผิดที่แท้จริงมาลงโทษ ได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

จากการศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบการชันสูตรพลิกศพมุสลิมในต่างประเทศกับประเทศไทยประกอบกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันของผู้นับถือศาสนาอิสลามในประเทศไทยนั้น เหตุที่น่ากฎหมายในต่างประเทศทั้ง 3 ประเทศที่กล่าวมานั้นมาประกอบการศึกษาเนื่องจากเห็นว่า ประเทศมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซียต่างก็มีการใช้ระบบตำรวจเช่นเดียวกับประเทศไทย อีกทั้งประเทศมาเลเซียเองถือได้ว่ามีเขตแดนติดต่อกับประเทศไทยมากที่สุด และมีการนับถือศาสนาที่แตกต่างกันไปเช่นเดียวกับประเทศไทย แต่ผู้นับถือศาสนาอิสลามในประเทศมาเลเซียเองก็

⁷ สำนักจุฬาราชมนตรี คำวินิจฉัยทางศาสนา (ฟัตวา) ที่ 04/2549 เรื่อง การชันสูตรพลิกศพ

ให้อ่านากับเจ้าหน้าที่ตำรวจเต็มที ในการตัดสินใจว่าจะให้มีการชันสูตรพลิกศพหรือไม่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของมาเลเซีย (Laws of Malaysia ACT 593) มาตรา 329 และ 330

ส่วนประเทศสิงคโปร์นั้น แม้จะเป็นการใช้ระบบ โคโรเนอร์ และอยู่ห่างไกลจากประเทศไทยก็ตาม แต่ลักษณะประเทศสิงคโปร์ก็มีการนับถือศาสนาที่แตกต่างกันไปเช่นเดียวกับประเทศไทย อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นข้อแตกต่างได้ว่า แม้ประเทศสิงคโปร์จะมีระบบที่แตกต่างจากประเทศไทย แต่บุคคลที่นับถือศาสนาอิสลามในประเทศสิงคโปร์ ดังกล่าว ก็มีการวางหลักเป็นกฎหมายไว้ โดยกำหนดเป็นพระราชบัญญัติเจ้าหน้าที่ชันสูตรศพหรือโคโรเนอร์ ค.ศ. 2010 (Coroners Act 2010) มาปรับใช้เช่นกัน

จากการศึกษาพบว่า ในประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศสิงคโปร์ต่างก็มีการวางหลักในเรื่องของการชันสูตรพลิกศพไว้เป็นกฎหมาย เพื่อให้บุคคลทุกคนที่อยู่ในภายในประเทศ ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใดก็ตามแม้แต่ผู้นับถือศาสนาอิสลามถ้าเป็นการตาย โดยผิดธรรมชาติตามหลักกฎหมายที่วางไว้จะต้องมีการชันสูตรพลิกศพทันทีหรือผ่าศพตรวจเพื่อหาสาเหตุการตายที่อยู่ภายในร่างกายศพ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นตัวผู้ตาย ญาติของผู้ตาย และผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดด้วย ซึ่งถือว่าการกระทำดังกล่าว เป็นการให้เกียรติแก่ศพ และเป็นการให้เกียรติแก่คนเป็นด้วยที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดได้พิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศสิงคโปร์นั้น ได้มีการวางบุคคลที่จะสามารถเข้าทำการชันสูตรศพหรือผ่าศพตรวจไว้โดยเฉพาะของผู้นับถือศาสนาอิสลามเพื่อให้เกิดความสอดคล้องระหว่างกฎหมายกับหลักศาสนาเพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ศพ ไม่หลบหลู่เกียรติของผู้ตาย การกระทำทุกขั้นตอนจะต้องกระทำด้วยความรวดเร็ว นุ่มนวล ละมุนละไม เสมือนผู้ตายยังมีชีวิตอยู่

จากการศึกษาและตีความจากผู้รู้ทางด้านศาสนานั้นเห็นว่า การชันสูตรพลิกศพนั้น แม้จะเป็นการกระทำกับร่างกายของศพก็ตาม แต่การกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุการตายที่แท้จริง เพื่อให้ผู้ตายได้รับความยุติธรรมตลอดจน ญาติของผู้ตายและผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าการชันสูตรพลิกศพ หรือการผ่าศพนั้น ไม่ได้เป็นการทำร้ายทำลายศพ แต่เป็นการกระทำลงไปเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย เพื่อให้เกียรติแก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว เช่นเดียวกับที่ พระอัลลอฮ์ ทรงตรัสว่า ควรให้เกียรติคนตายเหมือนกับที่เค้ายังมีชีวิตอยู่ ดังนั้น หากตีความกลับกัน บุคคลที่มีชีวิตอยู่ก็ถือว่าเป็นผู้ที่มีเกียรติเช่นเดียวกับคนตาย จึงจำเป็นที่จะต้องกระทำการทุกประการ โดยความโปร่งใส สะอาด จึงจะถือว่า ตรงตามเจตนารมณ์ของคัมภีร์อัล-กุรอาน ที่ว่าควรให้เกียรติทั้งคนเป็นและคนตาย

ดังนั้น การชันสูตรพลิกศพจึงเป็นข้อกำหนดตามกฎหมายที่ต้องกระทำเมื่อมีการตาย โดยผิดธรรมชาติหรือมีการตายในระหว่างความควบคุมของเจ้าพนักงานเกิดขึ้น เพื่อหาสาเหตุการตายให้ชัดเจน อันจะนำไปสู่การอำนวยความยุติธรรมให้แก่ผู้ตาย รวมถึงเจ้าพนักงานผู้อาจเกี่ยวข้องกับการตายนั้นๆด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่า การจะนำหลักกฎหมายเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพนั้นมาปรับใช้กับผู้นับถือศาสนาอิสลามเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันระหว่างกฎหมายกับศาสนาจึงควรมี การกำหนดรูปแบบ วิธี การ และแนวทางในการปฏิบัติ ไว้โดยเฉพาะ ต่อนุคคลผู้นับถือศาสนาอิสลาม เพื่อเป็นแนวทางในการออกกฎกระทรวงต่อไป ซึ่งจะกล่าวต่อไป